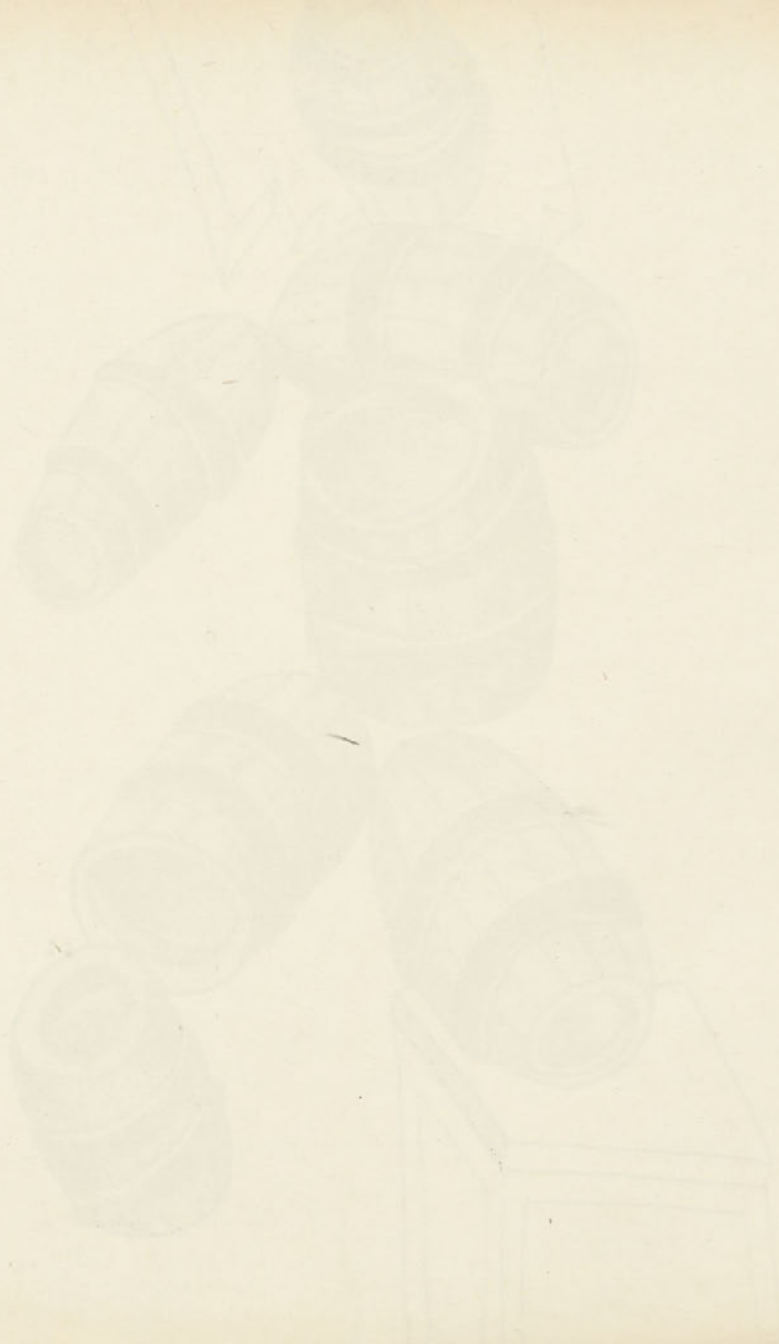

IVAN
CANKAR

ROMANTIČNE
DUŠE

1848
DANKBAR
ROMANTISCHE
DUSE

1848
2

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE CELJE

IVAN CANKAR

ROMANTIČNE DUŠE

Dramatična slika v treh dejanjih
(Uprizoritev v dveh delih)

REŽIJA: DUŠAN MLAKAR

KOSTUMI: MIJA JARČEVA

SCENA: AVGUST LAVRENČIČ

LEKTOR: MAJDA KRIŽAJEVA

DR. MLAKAR, advokat, državni poslanec itd.

DR. STRNEN, njegov bivši koncipient

DR. DELAK

Profesor MAK

Njegova žena

PAVLA ZARNIKOVA, njuna rejenka

OLGA, Mlakarjeva ljubica

VRANČIČ, notar, občinski svetnik

FROLE, urednik, občinski svetnik

JEREB, trgovec, občinski svetnik

VRANČIČEVKA

IVANKA, njena hči

VERNIK, Mlakarjev pisar

SKOČIR, agitator

MRMOLJA, agitator

✓ JANEZ BERMEŽ

✓ IVO BAN

✓ BRUNO VODOPIVEC

✓ JOŽE PRISTOV

✓ MARIJA GORŠIČEVA

✓ ANICA KUMROVA

✓ MARJANCA KROŠLOVA

✓ STANKO POTISK

✓ BRANKO GRUBAR

MARJAN DOLINAR

✓ NADA BOŽIČEVA

✓ LJERKA BELAKOVA

✓ BORUT ALUJEVIČ

✓ ŠTEFAN VOLF

✓ MIRO PODJED

Vodja predstave Stanko Jost — Sepetalka Sava Subotič — Razsvetljava Bogo Les — Tehnično vodstvo Franjo Cesar — Slikarska dela Ivan Dečman — Frizerska dela Vera Pristov — Krojaška dela pod vodstvom Amalije Palirjeve in Otoja Cerčka

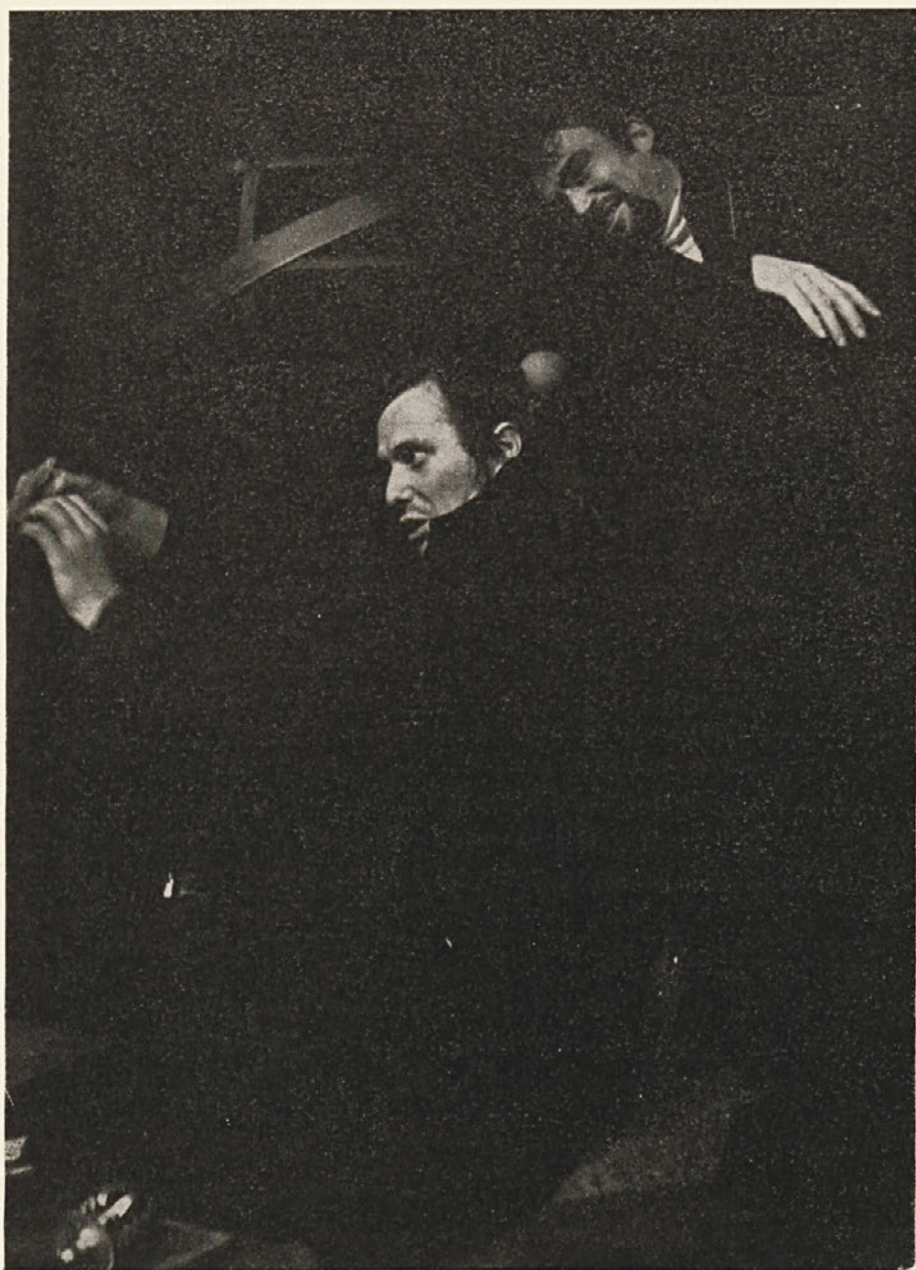
DUŠAN MLAKAR

Z NAŠO UPRIZORITVIJO ŽELIMO ODGOVORITI NA VPRAŠANJE, ALI SO CANKARJEVE ROMANTIČNE DUŠE MRTVO ALI ŽIVO GLEDALIŠKO IN ODRSKO DELO. USODA ROMANTIČNIH DUŠ JE POUČNA IN TRADICIONALNO SLOVENSKA. KO SO NASTALE LETA 1897, JIH JE TEDANJA INTENDANCA DRAMATIČNEGA DRUŠTVA ZAVRNILA; KO SO BILE PRVIČ UPRIZORJENE LETA 1922, JIH JE TEDANJA GLEDALIŠKA KRITIKA Z VEČINO GLASOV ODKLONILA. PETDESET LET JE ŽE MINILO OD PRVE UPRIZORITVE. VES TA ČAS SO BILE, KOT PRAVIMO, ROMANTIČNE DUŠE V POZABI. OPRAVIČIL ZA TAKŠNO RAVNANJE Z ROMANTIČNIMI DUŠAMI JE BILO V FORMALNO-VERBALNEM POGLEDU KAR PRECEJ: TO DELO JE CANKARJEV PRVENEC; TEMU DELU SE JE AVTOR KASNEJE ODPOVEDAL, SAJ GA NI PUSTIL NATISNITI; IDEJNE, IZPOVEDNE IN KRITIČNE SESTAVINE ROMANTIČNIH DUŠ JE CANKAR UPORABIL KOT GRADIVO ZRELIH DRAMSKIH DEL ITD. LITERARNO IN GLEDALIŠKO ZGODOVINSKA ZGODBA ROMANTIČNIH DUŠ JE PRECEJ PODOBNA USODI IVANOVA, IGRE, KI JO JE SPISAL ANTON PAVLOVIČ ČEHOV. TODA KOT JE IVANOV NA RUSKIH IN SVETOVNIH ODRIH DOKAZAL SVOJO UMETNIŠKO IN GLEDALIŠKO MOČ, UPAMO, BODO TUDI ROMANTIČNE DUŠE IZPRIČALE VREDNOST IN ŽIVOST ODRSKEGA DOGODKA. KAJTI TA PRVA

CANKARJEVA KRITIČNA PODOBA »VSESPLOŠNEGA BANKEROTA NAŠEGA LJUDSTVA« IN NJEGOVEGA POLITIČNEGA VODSTVA JE INTEGRALNI IN UMETNIŠKO ENAKOPRAVNI DEL IZPOVEDNEGA IN IDEJNEGA SVETA, KAKRŠEN SE NAM PRIKAŽUJE V HLAPCIH, V DRAMI ZA NARODOV BLAGOR, ALI PA V ČUDEŽNI KOMEDIJI POHUJŠANJE V DOLINI ŠENTFLORJANSKI. V ROMANTIČNIH DUŠAH SMO POSKUŠALI ISKATI RESNICO IN PODOBO CANKARJEVEGA ODRA. TO JE POGLAVITNO. CANKARJEVA BESEDA, AVTORJEVI PRIZORI, DRAMATIKOVI ZNAČAJI SO BILI TEDAJ LE POT K NJEGOVEMU ODRU, K AVTENTIČNOSTI NJEGOVEGA ODRA, KI V SEBI IN V SVOJI GOVORICI PODOB VKLJUČUJE TAKO VČERAJ KOT DANES, TAKO ČAS CANKARJEVEGA ŽIVLJENJA KOT TUDI ČAS NAŠEGA BIVANJA. MEJE CANKARJEVEGA ODRA SO ZARISANE V GROZLJIVEM FINALNEM SPOZNANJU DOKTORJA MLAKARJA: »MRTVI NE RABIJO MANDATOV«. SMRT, KI JE KONEC ROMANTIČNIH DUŠ, IN RESIGNACIJA, KI ZAKLJUČUJE »ROMANTIČNO« ŽIVLJENJSKO IGRO, STA IDEJNI MOTTO CANKARJEVEGA ODRA. NOCOJ VAM GA PRIKAZUJEMO.

Bojan Štih

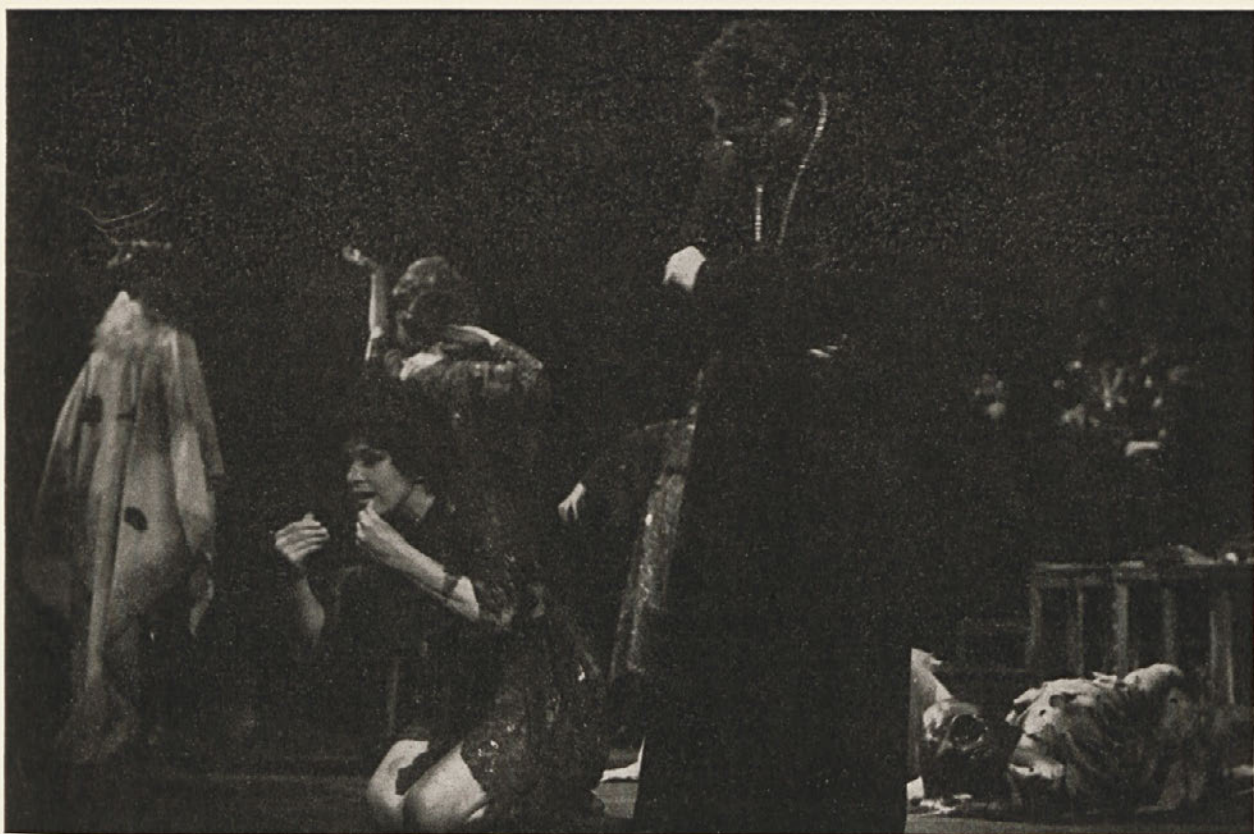
**Stanko Potisk
in Sandi Krošl
v Faustu**

Sandi Krošl in
Miro Podjed

**Prihod Luciferja v Christophera Marlowa »Tragediji o doktorju Faustu«
Režija Franci Križaj. Premiera 19. X. 1972.**

Prizor s sedmimi smrtnimi grehi

© 1978, 1979
by the author

Marko Simčič in
Branko Grubar

NESEBIČNO GLEDALIŠČE ALI GLEDALIŠČE NESEBIČNOSTI

Doslej neobjavljena
poslanica Borštnikovemu
srečanju v Mariboru

Vprašujem se, zakaj gledališče še živi in zakaj se venomer znova uresničuje kot estetsko-odrska in kulturno-politična funkcija. Zakaj je gledališče še danes poezija in zakaj v gledališču, ki je živo, ni moč uveljaviti hlapčevstva in duhovnega konformizma? Ondan mi je nekdo, ki sicer ne sovraži odkrito gledališča, rekel: »Ali ne bo Sofoklova Antigona pretežka za naše ljudi? Kaj pa Hlapec Jernej, ta je primeren za naš čas!« Potem, ko sem se v molku pomiril in premeril obraz bedaka, sem mu odvrnil: »Če so jo razumeli stari Grki, potem jo moramo razumeti tudi mi. Če pa je Antigona za »naše« ljudi nedoumljiva in nedostopna, se več ne hvalimo, da smo kot družba višje od Grkov, in lepo priznajmo, da smo duhovno pod njimi in da je še daleč dan, ko bomo smeli reči, zdaj smo prišli do tja, kjer so bili Grki pred dvatisočpetsto leti.« Bedak je odšel v svojo sodobnost, ne da bi razumel Antigono in ne da bi vedel in spoznal resnico o Hlapcu Jerneju. Antigono pa bo razumel vsakdo, ki ve, kaj je država in kaj je gledališče. Tako kot človeštvo nima zgodovine, je tudi gledališče nima. Z vsako generacijo in z vsakim posameznim rojstvom se svet znova začne kot možnost in kot dejanje. Tisto pa, kar je bilo, je le kolektivni spomin, ki ne more ničesar spremeniti. Tudi gledališče se vedno znova in znova začinja. Odpira se z vsako ustvarjalno generacijo in se uresničuje z vsakim novim literarno-dramatičnim in stilno-interpretacijskim valom. Minile so družbe, umrle so civilizacije, izginili so narodi, razpadli so socialno-politični sistemi, gledališče pa je ostalo. Resnica za masko. Beseda in oder se nista izničila. Živa sta kot Sofoklej in kot Beckett. Gledališče je ostalo, ker je nesebično, zgodovina je umrla, ker je sebična. Kadar pa se gledališča poloti bolezni sebičnosti in samoljubja, v kateri se uveljavljajo nosilci konservativne tradicije in

paranoidnega egoizma, pride čas odrske revolucije. V njej in z njo se spet vzpostavi gledališče nesebičnosti. Ali lahko odkrijemo bolj trdno, bolj zrelo in bolj uporniško upanje za svoje delo, kot nam ga razkriva spoznanje o živem, vsak dan znova rojenem in na novo odkritem nesebičnem gledališču, ki ni ustanova in ne delovna organizacija, marveč je predstava na odru, na ulici, na trgu, v sobi, predstava besede, luči, zvoka, gibanja, predstava metafor, ki se razkrivajo leta in desetletja...

BOJAN ŠTIH

TRI NAGRADE

Na letošnjem jesenskem Boršnikovem srečanju v Mariboru smo gostovali s »Stalinovimi zdravniki« Miloša Mikeln. Boršnikovo nagrado je prejel Branko Grubar z utemeljitvijo, da mu je v liku Borisa uspelo izraziti stisko in notranje dileme človeka, ujetega med lastno vest in zgodovinske procese. Boršnikovo nagrado je prejel tudi Avgust Lavrenčič, za sceno, ki je med vsemi postavitvami na tem srečanju najbolj ustrezala zamisli predstave. Posebno nagrado Ljubljanske banke je prejel tudi režiser te uprizoritve Miran Herzog.

Veleblagovnice

n a m a

Ljubljana
Kočevje
Škofja Loka
Velenje

VELEBLAGOVNICA

T I K A N I N A

CELJE

PRAVILNI NASLOV ZA DENARNE ZADEVE

ljubljska banka

PODRUŽNICA CELJE

Prešernova 27

s svojimi številnimi specializiranimi prodajalnami

Gledališki list Slovenskega ljudskega gledališča Celje, sezona 1972-73, št. 3 — Ivan Cankar: Romantične duše. Premiera 1. decembra 1972 — Predstavniki: upravnik in umetniški vodja Bojan Štih — Urednik: Janez Zmavc — Grafična oprema: Tomaž Kržišnik — Fotografije celjskih predstav: Viktor Berk — Naklada 1000 izvodov — Tisk AERO, kemična in grafična industrija Celje.

